

www.jollibread.com

© Del text: 2003, Miquel Arguimbau Latorre

© D'aquesta edició:

2020, Santillana Infantil y Juvenil, S. L. i Grup Promotor, S. L.

Carrer de les Ciències, 73 (Districte econòmic Plaça d'Europa)

08908 L'Hospitalet de Llobregat

Telèfon: 93 230 36 00

ISBN: 978-84-16661-33-6

Dipòsit legal: M-39.267-2015

Printed in Spain – Imprès a Espanya

Quarta edició: març de 2020

Directora de la col·lecció:

Maite Malagón

Editora executiva:

Yolanda Caja

Direcció d'art:

José Crespo i Rosa Marín

Projecte gràfic:

Marisol del Burgo, Rubén Chumillas, Julia Ortega i Álvaro Recuenco

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Si en necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment, adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org).

***Ai* significa 'amor'**

Miquel Arguimbau

Il·lustració de la coberta de

Joan Fernàndez Vicente

jollibre

Als meus pares.

*A tots els infants que un dia ho deixen
de ser per convertir-se en adults.*

*A una noia que va adoptar
tots els seus germans.*

A l'amistat i a l'amor.

Trucs paterns

Quan els nois del grup de segon d'ESO fem petar la xerrada, arribem a conclusions que no es poden discutir. Per exemple: tots els nois pensem que la Marta és la noia més maca i la que està més bona, fins al punt que entre nosaltres l'anomenem «la top». D'altra banda, elles, les noies, coincideixen a assenyalar la Marta com la més creguda i presumida de la classe. No hi ha dubte, doncs, que la nostra apreciació, la dels nois, és correcta. Però, a banda d'això, hi ha altres temes en què coincidim totalment els dos sexes: quan els pares ens fan un regal fora de les dates oficials, com pot ser Nadal, l'aniversari o el dia del sant, és que en passa una de grossa i cal posar-se en guàrdia. En casos així, els respectius progenitors ens demanaran alguna cosa, que pot anar des de l'anunci d'un viatge en què no serem inclosos fins a una sol·licitud perquè, per dir-

ho d'alguna manera, «suavitzem» el caràcter o les postures rebels, després d'haver-nos amenaçat reiteradament amb càstigs que, per experiència, sabem que mai no es duran a terme. Reconec que en el meu cas, no dono cap motiu per rebre regals el mes de juny, quan acaba el curs, data molt indicada en què alguns companys sí que reben premis. Dos o tres insuficients són la causa amb què contribueixo a l'estalvi familiar.

Ara fa quatre anys, quan en tenia gairebé onze, els meus pares em van fer un regal «sorpresa». Em van regalar una Play Station després que ja hagués desistit de demanar-la de mil maneres diferents, entre les quals en recordo algunes de sonades, com la d'estar una setmana o més estudiant com mai no ho havia fet. Tot era arribar a casa i em tancava a l'habitació per fer deures i repassar les lliçons. Vaig arribar a la conclusió que en Lucas, l'*empollón* de la classe, tenia una vida ben trista. Com que aquella tàctica no va donar el fruit previst –la consola–, vaig decidir canviar-la radicalment, per obrir un període d'uns quinze dies en què el meu comportament fou tan menyspreable

que jo mateix em vaig arribar a odiar. Entre d'altres accions de les quals no em vaig sentir gens orgullós, posaria com a exemple a no seguir, les de donar una puntada al gosset de la veïna del quart segona, insultar els veïns que es creuaven amb mi –perquè ho fessin arribar als pares a les reunions de la comunitat–, obrir a les nits la porta de casa per fer creure que hi havia entrat algun lladre, llençar el contingut de la bossa de deixalles a l'ascensor i tot un seguit d'accions que, de veritat, em feien i em fan vergonya quan les recordo. Llavors, després de comprovar que, ni portant-me bé, ni sent horrible, tindria la Play, vaig rendir-me i vaig continuar sent com sempre, és a dir, a estones un noi que semblava meravellós, i a estones un noi impertinent, despreocupat.

Fou llavors quan un bon dia vaig veure la consola damunt del llit mentre els pares cridaven plegats «sorpreesaaa!». Aquell regal fou el preàmbul del comunicat oficial a través del qual em vaig as-sabentar que tindria un germanet –que va ser germaneta– i que sota el pacífic nom d'Àngela està a hores d'ara en l'edat en què ha aconseguit destrossar tot allò que jo cuidava amb molta cura, des

de les grues grogues de metall, a la col·lecció de cotxes esportius a escala, passant, per descomptat, per la Play Station, tot i que ella jura que la consola «va sortir del calaix tota sola i va caure a terra sense que jo la toqués». Si em van fer aquell regal com un stratagema per evitar que sentís gelosia davant l'arribada d'un altre fill, els meus pares ho van encertar de ple. No crec haver sentit mai gelosia de la meva germaneta. Gelosia no. Al cap i a la fi, em divertia traient-li el xumet i mirant com plorava, o posant-li el peu perquè ensopegués quan començava a caminar, o pintant conjuntament les parets de casa amb retoladors. Asseguro, doncs, que mai no n'he sentit gelosia. Admeto, això sí, que quan em va trencar la Play vaig estar a punt de cometre una barbaritat. De fet, em vaig conformar cometent una *barbieritat*, deixant sense braços ni cames la seva nina preferida. Com va plorar! No va deixar de vessar llàgrimes fins que la mama li va comprar una altra nina idèntica a la mutilada. Encara avui, recordo l'Àngela abraçant la nova i immaculada Barbie mentre em feia burla. Però d'això fa alguns mesos, gairebé un any, i tot i que vaig estar temptat d'exigir justícia i recla-

mar una Play Station nova, ja que l'agressora havia estat premiada i la víctima discriminada, vaig optar pel silenci.

Així que, quan fa unes setmanes els pares es van presentar a l'habitació, amb un somriure sospitós i un paquet ben embolicat, el primer que vaig pensar va ser una frase que utilitza la iaia quan veu alguns dels escots generosos de les presentadores de la televisió: «*Aquí hay gato encerrado*». En moments així, presumeix afegint-hi «*no como lo mío, que todo es auténtico*». I és que la iaia Pilar, aragonesa de naixement, segons què ho diu en català, i segons què, en castellà.

11

Els pares eren allà, agafats de la mà, ensenyant les dents com en un anunci de Colgate, esperant com reaccionava jo. I vaig reaccionar.

–Us divorcieu? –vaig preguntar amb certa mala llet pròpia dels gairebé quinze anys. Quan tens catorze anys dius que en tens gairebé quinze i et sens més adult.

Es van mirar atònits. Vaig rematar la frase.

–Com que darrerament mai no discutiu, he arribat a la conclusió que passeu l'un de l'altre... I ja se sap...

–Oh, *carinyo*. –Era la mare la que, atordida i impressionada per les meves paraules, m’abraçava com si jo encara tingués sis anys.– És clar que no. El papa i la mama s’estimen molt i cap dels dos no podria viure sense vosaltres, sense tu i sense l’Àngela. Oi, papa?

12 El papa, per demostrar que era certa l’afirmació de la mama, la va agafar per l’esquena i li va fer un petó a la galta.

Per cert, per què els pares s’anomenen respectivament *papa* i *mama* en lloc d’utilitzar el nom de pila, en el cas dels meus, Narcís i Montserrat? I si no es diuen *papa* i *mama* passen automàticament a dir-se *estimada* i *tesor* indistintament. Que jo sàpiga, el nom no es perd quan es forma una parella. O sí? Si algun dia tinc un fill amb la Marta, ella em dirà *papa* i jo a ella *mama*, i a la Montserrat li diré iaia, i al Narcís, iaio?

Vaig agafar el paquet i ells van recuperar el somriure d’anunci de pasta de dents.

–Hem fet números i si ets responsable i no abuses de...

La mama no va deixar acabar la frase que el papa havia començat.

–Ai, papa, deixa que miri el regal abans de...
parlar... I mai millor dit –va dir satisfeta.

–És clar, tens raó, mama. Au, fill –va dir el papa
fent-me un senyal perquè obrís el paquet.

Una altra consideració. Els pares et diuen *fill* quan van de suaus, de confraternitzar, i per clavar-te una esbroncada utilitzen el nom. Bé, vaig estripar el paper que embolicava la capsa de cartró i en un segon vaig saber que m'estaven regalant un mòbil. La història es repetia. També en aquesta ocasió em donaven un regal que ja els havia demanat de mil maneres diferents, sense que cap de les campanyes de xoc, molt més subtils que les anteriors, no hagués donat cap resultat positiu. En citaré algunes: dedicava tot el temps lliure a jugar amb l'Àngela, i encara pitjor, perquè estigués contenta feia trames per perdre al parxís! També em vaig preocupar per la feina dels pares. És curiós, però mai abans no havia sentit la curiositat per la seva jornada laboral, ni per si els agradava o no la professió que tenien. Tot i que era una curiositat premeditada i interessada, tot i que em movien interessos egoistes, em va agradar aquella relació que vaig establir amb ells. Ves per on vaig saber

que el pare és un magnífic venedor de pisos i que la mare desenvolupa una feina bastant desagradable però necessària a l'OTG, és a dir, a l'Oficina de Treball de la Generalitat, que és un lloc on la gent que no té feina ha d'anar a fitxar periòdicament per demostrar-ho i, de passada, assabentar-se de les ofertes del mercat laboral. És clar, però, que segons la mare, «quan tinc un electricista a l'atur, només li puc oferir feina com a repartidor de pizzes, i quan em demana feina un ferreter, només tinc places d'oficinista amb coneixements d'informàtica i que domini el francès, l'anglès, l'alemany i el rus oral i escrit». Com deia, al llarg d'uns dies vaig comportar-me com un autèntic germà per a l'Àngela i com un fill preocupat pels pares. Esgotada aquesta via agradable, vaig optar de nou per la desagradable. Una vegada més vaig arribar a odiar-me, especialment quan vaig detectar un virus en un llapis USB de l'escola. Vaig endur-me'l a casa i el vaig posar a l'ordinador del pare. El virus va destrossar el disc dur i la reparació va costar, segons el pare, «un ou i part de l'altre». Després d'aquesta malifeta, vaig desistir d'aquesta actitud veritablement lamentable. No em treia del cap el

disgust del pare, que maleïa els virus i «la mare que els va parir» i deia que els informàtics fan el gran negoci creant aquestes «bestioles». Jo intentava consolar-me pensant que l'antivirus instal·lat a l'ordinador del pare era molt dolent, però no em servia de consol. Després de tres nits patint malsons on un virus que em recordava el pare em devorava el cervell, vaig confessar.

–He estat jo, pare. Jo vaig introduir el virus al teu ordinador.

–Et tinc dit que si portes un llapis USB de fora, vagis amb compte que no estigui infectat! Bé, ja no hi ha solució. Ens pot passar a tots.

–Ho vaig fer intencionadament.

–Ho vas fer intencionadament?

–Sabia que l'USB tenia un virus.

–Sabies que l'USB tenia un virus? Mama, el teu fill va ficar un virus a l'ordinador sabent que ho feia!

És curiós, recordo que va dir «el teu fill», no, «el nostre fill». Per què? Era o no fill del pare? Potser en moments així, els pares –o les mares– reneguen dels fills? Mentre ho pensava, la mare buscava una explicació.

–Però, Gabriel, per què ho vas fer?

–Volia un mòbil.

–El teu fill volia un mòbil i la brometa la pago jo –va cridar el pare mirant cap a la mare–. Ja t’he dit moltes vegades que no et comprarem un mòbil perquè et passis tot el dia enviant WhatsApps i trucant a tothom, que sembleu ximpls, els joves. No sabeu parlar o què? I que ho sàpigues: la factura de l’ordinador te la descomptaré de la paga setmanal –va concloure.

16

Vaig agafar el mòbil i el vaig posar a carregar amb una celeritat que va deixar bocabadats els pares sense deixar de pensar les raons possibles d’aquell suborn, perquè allò, sens dubte, era un suborn. Mentrestant, el pare deia coses com «espero que siguis responsable i controlis les trucades, vés amb compte amb els jocs gratuïts que sempre s’acaben pagant, no el tinguis connectat a classe, te’l robaran, llegeix el llibre d’instruccions...».

Em recordava l’actor que feia de pare en una sèrie de la televisió en un capítol on tot gira a l’entorn del mòbil que regala al fill. Sentia el pare i, tot i que l’escoltava, intentava concentrar-me amb el que vindria tot seguit. Hauria de fer-me el llit cada

matí? Els avis vindrien a viure a casa i ocuparien la meva habitació? Acabaria dormint en un sofà llit al passadís? Hauria de fer de cangur de l'Àngela cada dissabte mentre els pares sortien de festa? Això, segur que era això, des que va néixer l'Àngela els pares gairebé no havien sortit a sopar i a prendre una copa i ara consideraven que jo ja podia fer-me'n càrrec, de la mocosa. Però de cop i volta, una altra idea em va colpejar el cervell. «Oh, no, ha arribat el moment en què molt solemnement em demanaran que, arribat el cas..., utilitzi el preservatiu!!»

Em semblava sentir la mare dient: «No tinguis pressa per... fer-ho, però arribat el cas... Si vols el pare et pot comprar els primers... Si et fa vergonya anar a la farmàcia... Oi, papa?»

I també sentia el pare: «Gabriel, ja ets un home, i cal dir les coses pel seu nom. Si ho fas, posa-te'l, per tu i per ella.»

Alguns dels meus amics m'havien explicat que feia poc havien passat per aquest tràngol i jo estava a punt de ser el següent. I jo quina cara havia de fer? La que donava a entendre que havien arribat tard i que a la motxilla ja portava preser-

vatius? Potser era millor fer un gest de sorpresa i pudor?

18 La mare va seure al llit. Era el senyal inequívoc que s'acostava el moment fatídic. Vaig empassar-me la saliva. Vaig sentir una poderosa sensació de pudor, de vergonya, però a la vegada també vaig notar una sensació agradable. M'anaven a parlar de sexe com si fos adult. Ja no era una criatura per a ells. Era gran i em demanaven ser responsable.

–Fill...

Vaig estar a punt de dir que em feia mal la panxa i que, o anava al lavabo o tots ho lamentaríem. No ho vaig fer. Si ja m'afaitava, era en moments com aquells que ho havia de demostrar.

–Fill –va repetir la mare–, el pare i jo fa temps que estem pensant en una cosa molt important. De fet, l'hem parlada plegats...

–Deixa'm a mi, Montserrat. Fill –la veu del pare era d'un to diferent a l'habitual, més solemne, com si anés a parlar d'home a home–, la teva mare i jo fa temps que estem pensant en una cosa molt important. De fet, l'hem parlada plegats...

Havia repetit la mateixa frase que la mare. Es van mirar amb gest interrogant.

–Deixeu-ho anar d’una vegada! Què m’heu de dir o demanar?

–Demanar? –va dir la mare.

–No pensaràs que t’hem regalat el mòbil per..., per...

–Su-bor-nar-me? –vaig dir amb ironia.

–Com pots pensar una cosa tan..., tan...

–Bruta?

–Un moment, un moment. Rebobinem –va dir la mare–. No es tracta d’un suborn, però... Ben mirat...

–Jo no ho veig així, Montserrat.

–Mira-ho des de la seva perspectiva, Narcís. De cop i volta, li regalem el mòbil que abans li havíem negat tants cops... Recorda l’ordinador... Escolta, Gabriel, fill, hem de dir-te una cosa important i..., bé, volíem començar amb bon peu... A més, ja ets gairebé un home i...

L’havia encertat. M’anaven a parlar de les presumptes primeres relacions sexuals. Vaig notar un nus a la gola.

–Tindrem un germà, vull dir, un fill, un fill que serà el vostre germà, el teu i el de l’Àngela –va dir el pare amb certa confusió.

Em vaig sentir alleugit. O sigui que es tractava d'això. Bé, almenys l'Àngela coneixeria què se sent quan un germà petit et trenca totes les joguines. Ara li tocava a ella passar per aquest moment tan delicat.

–Ara entenc per què tens més panxa –vaig dir.

–Tinc més panxa? Siestic més prima!

20

–Jo et veig més grassa.

–Em veus més grassa, Narcís?

–Potser una mica, però només de cintura...

Un moment, no ens desviem del tema, Montserrat.

Els pares es van agafar de les mans.

–No serà un germà biològic –va dir ella.

–Però com si ho fos –hi va afegir ell.

Pausa. Esperaven que reaccionés.

–Llavors –vaig dir–, no estàs més grassa perquè estàs embarassada?

–Oblida els meus «presumptes» greixos, Gabriel! Has entès el que estem intentant dir-te?

–Que sereu pares per tercera vegada i que jo seré el germà gran d'una família amb tres fills.

El pare va tossir forçosament.

–Entens que el germà nou no serà un germà biològic?

Em vaig rascar el cap com quan alguna cosa m'incomoda.

–A veure. La mare serà fecundada in vitro amb esperma d'un altre home perquè tu, pare, tens algun tipus de problema..., funcional...? O tal vegada heu pensat adoptar un nen o una nena? –vaig dir això convençut que riurien com si es tractés d'un acudit.

–Adoptarem un nen –van dir plegats.

21

Silenci. Crec que vaig arrancar-me uns pèls de les celles.

No em podia fer el sorprès ja que els pares havien parlat del tema, ho havien comentat com una possibilitat, i fins i tot, i amb molta delicadesa, me n'havien demanat el parer. Però una cosa és que et demanin el parer sobre un tema que et sembla llunyà, com un projecte a llarg termini, i l'altra que et trobis els pares confirmant que allò que semblava una hipòtesi serà realitat.

Quan en alguna ocasió m'havien dit: «T'agradaria tenir un germà adoptat?», jo havia reaccionat amb certa indiferència. Al cap i a la fi, els fills no decidim quants germans volem tenir, són els pares els qui et donen més o menys germans en funció del que ells decideixen. Aquella era una

bona nova, sens dubte, i en vaig ser conscient per l'expressió dels pares, per la manera de comunicar-me-la, però malgrat tot, m'havien agafat en fora de joc. Això ja anava de debò, i les coses, quan van de debò, és quan adquireixen la importància real. És cert que, darrerament, aprofitant les converses que teníem mentre dinàvem o sopàvem plegats, els pares feien referència a les notícies relatives a les adopcions. «Sabeu que a casa nostra la majoria d'adopcions procedeixen de la Xina?» «He vist una entrevista a la televisió on sortia aquella presentadora tan prima de TV3, la Francesca Fosalba, que ha adoptat una nena...» Tot allò era una manera d'introduir-me en el tema, però jo, en passava una mica, com si no fos cosa meva. Ben mirat, adoptat o no, un germà arriba i ja està. O almenys això volia pensar mentre, després d'arrancar-me més pèls de les celles, em rascava l'orella.

Em fastiguejava que els pares em miressin, es miressin i em tornessin a mirar, em sentia incòmode. Hauria pogut fer un somriure i dir: «Renoï, que bé, tindrà un altre germà», però no, vaig deixar que sortís la reacció més poca-solta, la menys emotiva...

–Adoptareu un nen? –vaig dir gairebé cridant.

–Adoptarem un nen... Tu també, Gabriel.

–Jo seré pare?

–No, seràs germà... Ja ho ets, però tindràs un altre germà... En aquest cas, adoptat.

–Germà... o germana?

–No ho sabem. Bé, probablement, germana.

–I si és germà dormirà amb mi i si és germana ho farà amb l'Àngela? –vaig dir per dir alguna cosa.

–No ho sabem... No ho hem pensat... Bé, sí, suposo que si és nen...

–Que sigui nena! –ara sí que vaig cridar.

La mare es va posar tendra; mare, vaja.

–Hi ha moltes criatures, nenes i nens, que han nascut sense sort. Vull dir que no coneixen els pares i que viuen en llocs horribles, passen gana i set, mai no aniran a l'escola. El pare i jo necessitem que ens donis suport, que ens ajudis, que ens compreguis. Creiem que ho podràs entendre.

Hauria preferit que em parlessin dels preservatius. La mare estava a punt de vessar unes llàgrimes. Em vaig aixecar d'un salt.

–Molt bé. M'ho pensaré.

–Pensar-t’ho? –va dir el pare molt estranyat.

–Sí, m’ho haig de pensar, així de cop... Què voleu que us digui? Estic a punt de tenir un germà adoptat. O és que vosaltres ho heu decidit fa un moment? Us heu mirat i heu dit: «I si adoptem un nen?» Suposo que fa temps que hi doneu voltes. De fet, fa temps que feu comentaris. Jo també necessito temps... Un germà adoptat...

24

–Aquest és el quid de la qüestió, Gabriel. Hem d’esborrar per sempre aquesta idea.

–Llavors no l’adoptareu?

–Vull dir –va aclarir el pare– que hem d’esborrar el concepte «adoptar». Serà un fill, sense cap qualificatiu, un fill, com ho sóc jo dels meus pares, com ho sou tu i l’Àngela.

–Anem a pams. Si fos un fill engendrat com l’Àngela i jo –vaig sentir una mica de vergonya quan vaig dir això–, em demanaríeu ajut i comprensió?

No van respondre. Els vaig veure veritablement afectats, com preguntant-se si feien alguna cosa malament.

–I una altra cosa. Si no haguéssiu decidit tenir un fill o una filla adoptada, ara mateix jo hauria tingut mòbil?

Aquella frase encara els va enfonsar una mica més. Per una vegada vaig reaccionar amb rapidesa.

–Suposo que no. Em va agradant això de tenir un germà o una germana adoptada. De moment, ja tinc mòbil –vaig dir en un to de complicitat que els va alleujar visiblement.